

Reviderad europeisk stadga angående
unga människors deltagande i
kommunala och regionala
angelägenheter

Europarådets kommunalkongress

Strasbourg 2003

Reviderad europeisk stadga angående
unga människors deltagande i
kommunala och regionala
angelägenheter

Europarådets kommunalkongress

Strasbourg 2003

Reviderad europeisk stadga angående unga människors
deltagande i kommunala och regionala angelägenheter
Antagen av Europarådets kommunalkongress
(tionde sessionen, 21 maj 2003 – bilaga till rekommendation 128)

Innehåll

Inledning	5
Ingress	7
Principer	8
Del 1: Sektorspolicies	9
1.1 En policy för idrott, fritid och föreningsliv	9
1.2 En policy för att främja sysselsättning för ungdomar och bekämpa arbetslöshet	9
1.3 Stadsmiljö och boendemiljö, bostadspolicy och färdmedel.....	10
1.4 En policy för utbildning och kurser som främjar ungdomars delaktighet.....	12
1.5 En policy för mobilitet och utbyten	12
1.6 En hälsopolicy	13
1.7 En policy för jämställdhet mellan könen.....	14
1.8 En specifik policy för landsbygdsregioner	15
1.9 En policy för tillgång till kultur	15
1.10 En policy för hållbar utveckling och miljön	16
1.11 En policy för att bekämpa våld och brott	16
1.12 En antidiskrimineringspolicy.....	17
1.13 En policy om sexualitet	18
1.14 En policy om tillgång till rättigheter och rättslig prövning	18

Del 2: Verktyg för främjande av ungdomars delaktighet	20
2.1 Utbildning i ungdomars delaktighet	20
2.2 Information för ungdomar	21
2.3 Främjande av ungdomars delaktighet genom informations- och kommunikationsteknologi.....	22
2.4 Främjande av unga människors deltagande i massmedier	22
2.5 Uppmuntrande av ungdomar att delta i frivilligt arbete och engagera sig i samhällsfrågor	23
2.6 Stöd för ungdomars projekt och initiativ	23
2.7 Främjande av för ungdomsorganisationer	24
2.8 Unga människors deltagande i ideella föreningar och politiska partier	25
Del 3: Ungdomars institutionella deltagande i lokala och regionala frågor	26
3.1 Ungdomsråd, ungdomsparlament, ungdomsforum	26
3.2 Stöd för strukturer för ungdomars delaktighet	28

Inledning

Grunden för vad som skulle bli den reviderade europeiska stadgan angående unga människors deltagande i kommunala och regionala angelägenheter lades vid första och andra konferensen om ungdomspolitiken, som organiserades av Europarådets utskott för kommuner och regionala myndigheter i Lausanne (juni 1988) respektive Llangollen (september 1991). Strax därefter, i mars 1992, antog utskottet resolution 237 och dess artikel 22 om antagandet av stadgan.

För att markera tioårsjubileet av den europeiska stadgan angående unga människors deltagande i kommunala och regionala angelägenheter anordnade Europarådets kommunalkongress (CLRAE) tillsammans med Europarådets direktorat för ungdoms- och idrottsfrågor en konferens med titeln "Young People – Actors in their Towns and Regions". Det allmänna syftet med konferensen, som hölls i Krakow den 7 och 8 mars 2002, var att utvärdera vad som uppnåtts på området ungdomars delaktighet under de tio år som stadgan existerat, och diskutera hur man ytterligare kan främja ungdomars delaktighet bl a genom att sprida information om goda exempel. Konferensdeltagarna antog Krakowdeklarationen, där man återigen bekräftar att ungdomar i samma utsträckning som andra åldersgrupper är medborgare i de kommuner och regioner där de bor och därför måste ha tillgång till alla former av delaktighet i samhället. Vidare åtar man sig att fortsätta att befästa och befrämja unga människors roll i utvecklingen av ett demokratiskt samhälle, särskilt i kommunala och regionala angelägenheter. Konferensen ingick också i Europarådets integrerade projekt "Making Democratic Institutions Work".

Deltagarna uttryckte vidare en önskan att stadgan skulle uppmärksamma de nya utmaningar som ungdomar möter i det moderna samhället. De begärde därför att CLRAE och Europarådets styrkommitté för ungdomsfrågor skulle tillsätta sakkunniga för att lägga fram förslag till en revidering av den europeiska stadgan angående unga människors deltagande i kommunala och regionala angelägenheter, så att den inbegriper 2000-talets nya utmaningar såsom informationssamhället och osäkerheten i städerna.

Arbetsmötena hölls i slutet av 2002 och början av 2003. Förhandlingarna vid dessa möten utgjorde grunden för den aktuella versionen av stadgan. Denna version av stadgan är indelad i tre delar. I den första delen ges riktlinjer till lokala och regionala myndigheter för hur de skall driva policies som påverkar ungdomar på ett antal olika områden. I den andra delen nämns olika verktyg för främjande av ungdomars delaktighet. I den tredje delen ges råd om hur de institutionella förutsättningarna för ungdomars delaktighet kan förbättras.

Ingress

Det är väsentligt att ungdomar aktivt deltar i beslut och åtgärder på lokal och regional nivå, om vi skall kunna bygga mer demokratiska, allomfattande och ekonomiskt välmående samhällen. Att delta i ett samhälles demokratiska angelägenheter handlar inte bara om att rösta eller ställa upp som kandidat i val, även om det är viktiga aspekter. Att vara aktiv som medborgare handlar om att ha rättighet till och hjälpmedel, lokaler och, om så behövs, stöd för att delta i och påverka beslut och att engagera sig i åtgärder och verksamheter som syftar till att bygga ett bättre samhälle.

Lokala och regionala myndigheter är de myndigheter som är närmast ungdomarna, och som sådana har de en mycket viktig roll i främjandet av unga människors delaktighet. På så sätt kan lokala och regionala myndigheter se till att ungdomarna inte bara får höra om och lära sig om demokrati och medborgarskap utan också får möjlighet att utöva dessa rättigheter. Syftet med att få unga människor att delta är emellertid inte bara att utveckla aktiva medborgare eller bygga upp en demokrati för framtiden. Om delaktigheten skall kännas meningsfull för ungdomarna är det livsviktigt att de kan påverka och forma beslut och åtgärder redan i unga år, och inte bara när de blir vuxna.

När lokala och regionala myndigheter stöder och främjar ungdomars delaktighet bidrar de också till att integrera ungdomarna socialt och hjälper dem därmed att hantera inte bara de utmaningar och tryck som ungdomar har på sig, utan också de problem som finns i det moderna samhället i stort, såsom anonymitet och individualism. För att unga människors deltagande i lokala och regionala angelägenheter skall bli lyckat, långvarigt och meningsfullt krävs emellertid mer än att bygga upp eller bygga om politiska eller administrativa system. Vid alla policies eller åtgärder som är avsedda att främja ungdomars delaktighet krävs att det kulturella klimatet är sådant att ungdomar bemöts med respekt, och man måste också ta hänsyn till att unga människor sinsemellan har skiftande behov, förutsättningar och ambitioner. Dessutom måste delaktigheten ha vissa roliga och nöjesbetonade inslag.

Principer

1. Unga människors deltagande i lokalt och regionalt liv måste ingå i en global policy om medborgarnas delaktighet i samhällslivet, vilket framhålls i ministerkommitténs rekommendation (2001) 19 till medlemsstaterna om medborgarnas deltagande i samhällets angelägenheter.
2. Lokala och regionala myndigheter är övertygade om att politiken i samtliga sektorer bör ha en ungdomsdimension. De åtar sig därför att rätta sig efter bestämmelserna i denna stadga och att införa de olika former för delaktighet som rekommenderas i den, i konsultation och samverkan med ungdomar och deras företrädare.
3. De principer och skilda former för delaktighet som omnämns i denna stadga skall gälla alla ungdomar utan diskriminering. För att uppnå detta skall särskild uppmärksamhet ägnas åt att förmå ungdomar från missgynnade grupper i samhället och från etniska, nationella, sociala, sexuella, kulturella, religiösa och språkliga minoriteter att delta i lokala och regionala angelägenheter.

Del I: Sektorspolicies

1.1 *En policy för idrott, fritid och föreningsliv*

4. Lokala och regionala myndigheter bör stödja organiserade sociokulturella aktiviteter – i ungdomsföreningars och ungdomsorganisationers, ungdomsgruppers och fritidsgårdars regi – som, vid sidan av familjen och skolan respektive arbetet, är en av pelarna för social sammanhållning i kommunen eller regionen. Sådana aktiviteter är en idealisk miljö för ungdomars delaktighet och för genomförandet av ungdomspolitiken inom sport, kultur, hantverk och konsthantverk, konstnärligt skapande och andra former av konstnärligt uttryck, och även på det sociala området.
5. I syfte att utveckla den lokala och regionala ungdomsföreningssektorn bör lokala och regionala myndigheter genom lämpliga åtgärder ge stöd särskilt åt organisationer som utbildar fritidsledare och ledare för ungdomsklubbar och ungdomsorganisationer och även ungdomsledare, som har en mycket viktig roll att spela på det lokala och regionala planet.
6. Lokala och regionala myndigheter bör uppmuntra föreningar att förmå unga människor att aktivt delta i föreningens styrelse.

1.2 *En policy för att främja sysselsättning för ungdomar och bekämpa arbetslöshet*

7. De ekonomiska och sociala förutsättningar som ungdomar lever i påverkar graden av deras vilja och förmåga att delta i det lokala samhällslivet. Om ungdomar är arbetslösa eller lever i fattigdom är det mindre troligt att de har lust, resurser och socialt stöd att delta aktivt som medborgare i de lokala och regionala angelägenheterna. Arbetslösa ungdomar hör troligen till de mest uteslutna i samhället, och de lokala och regionala myndigheterna bör därför utveckla policies och främja insatser för att minska ungdomsarbetslösheten.

8. Därför bör lokala och regionala myndigheter:

- i. utveckla policies och program i samverkan med ungdomar (inklusive sådana som är arbetslösa eller riskerar bli arbetslösa), lokala arbetsgivare, fackföreningar, utbildnings- och sysselsättningsmyndigheter och ungdomsorganisationer för att ta itu med arbetslösheten bland ungdomen och främja arbetsmöjligheterna för ungdomar.
- ii. inrätta lokala arbetsförmedlingar med specialister som ger hjälp och stöd åt unga arbetslösa i deras sökande efter meningsfullt och fast arbete. Unga arbetslösa människor skall ha rätten att om de så vill engagera sig i drivandet av dessa förmedlingar.
- iii. stödja enskilda eller grupper av ungdomar som vill starta eget företag eller kooperativ genom att tillhandahålla ekonomiska medel eller annat stöd såsom lokaler, utrustning, utbildning och yrkesmässig rådgivning.
- iv. uppmuntra unga människor att pröva på olika former av social ekonomi, lokala självhjälpssatningar eller kooperativ.

1.3 Stadsmiljö och boendemiljö, bostadspolicy och färdmedel

9. Tillsammans med företrädare för ungdomsorganisationer bör lokala och regionala myndigheter skapa förutsättningar för utveckling av en stadsmiljöpolicy baserad på en mer integrerad, mindre segregerad boendemiljö, som befrämjar socialt samspel och utveckling av högvärdiga allmänna platser.
10. Lokala och regionala myndigheter bör driva bostads- och stadsmiljöpolicies som gör det möjligt för ungdomar att delta i samrådsprogram med lokalt och regionalt förtroendevalda, ekonomiska beslutfattare, företrädare för organisationer och arkitekter. Syftet är

- i. att lägga upp program för en mer harmonisk miljö som befrämjar personlig utveckling och äkta solidaritet mellan generationerna.
 - ii. att utarbeta en samordnad policy för stadsmiljön som tar hänsyn till invånarnas sociala och interkulturella realiteter i upplägget av program för bostadsbyggande och/eller bostadssaneringar.
11. I nära samarbete med ungdomsorganisationer, hyresgästersföreningar och/eller konsumentorganisationer, socialkontor och socialarbetare bör lokala och regionala myndigheter, eventuellt inom existerande sociala strukturer, främja:
- i. lokala informationstjänster om bostäder för ungdomar.
 - ii. lokala program (såsom lågräntelån, hyresgarantier) för att hjälpa ungdomar att få tillgång till bostad.
12. För ungdomar är rörlighet ofta liktydigt med förekomst av kollektiva färdmedel, och det är ungdomarna som är de främsta användarna av den trafikformen. För dem är denna rörlighet en förutsättning för att de skall kunna delta i samhällslivet och kunna fungera fullt ut som medborgare.
13. Ungdomar bör därför involveras i organisationen av kollektivtrafiken både på det lokala och det regionala planet. Speciellt anpassade taxor bör göra det möjligt för de mest missgynnade ungdomarna att resa.
14. På landsbygden är rörlighet och färdmedel en grundläggande nödvändighet för livskvaliteten, inte bara för möjligheterna att delta i samhällslivet. Därför bör lokala och regionala myndigheter stödja satsningar för färdmedel på landsbygden (offentliga eller privata, individuella eller kollektiva) och öka rörligheten för landsbygdsgrupper såsom ungdomar som för närvarande är uteslutna på grund av att de saknar färdmedel.

1.4 En policy för utbildning och kurser som främjar ungdomars delaktighet

15. Skolan är där många ungdomar inte bara tillbringar en avsevärd del av sitt liv och får sin undervisning, utan också där många av deras åsikter och livsåskådningar formas. Det är väsentligt att ungdomar lär sig om delaktighet och demokrati medan de är i skolan, att det finns kurser i demokrati, delaktighet och medborgarskap och att dessa kurser får tillräckligt med resurser. Men skolan måste också vara ett ställe där ungdomar upplever demokrati i handling, och där deras deltagande i beslutfattandet stöds, främjas och upplevs som verksamt. Därav följer att:

- i. lokala och regionala myndigheter bör aktivt stödja unga människors deltagande i skolans liv. De bör tillhandahålla ekonomiskt och annat stöd såsom mötesfaciliteter för att möjliggöra startandet av elevråd. Dessa föreningar bör vara oberoende och självstyrande och skall, om de så vill, ha rätt att delta i besluten som rör skolans verksamhet, i partnerskap med lärarna och skolledningen.
- ii. om de lokala och regionala myndigheterna är ansvariga för läroplanerna, bör de se till att eleverna och elevråden fortlöpande rådfrågas om läroplanerna och utvecklingen av dessa. De bör också se till att samhällskunskap och undervisning i politiska förhållanden ingår i läroplanen och får nödvändig status och resurstilldelning i samtliga elevers utbildningsprogram.

1.5 En policy för mobilitet och utbyten

16. Lokala och regionala myndigheter bör stödja sammanslutningar och grupper som främjar unga människors mobilitet (arbetande ungdom, studerande eller volontärer) genom utbytesverksamhet och utveckla nätverkspolicies och en medvetenhet om europeiskt medborgarskap.

17. Lokala och regionala myndigheter bör uppmuntra ungdomar, deras organisationer och deras skolor att aktivt delta i internationella vänortsaktiviteter, i alla typer av utbyten och i europeiska nätverk. Myndigheterna bör vara beredda att ge dem ekonomiskt stöd för att befrämja språkinläring och kulturutbyten eller helt enkelt erfarenhetsutbyten.
18. De bör engagera ungdomar och/eller deras företrädare i vänortskommittéer och andra organ som är ansvariga för att genomföra dessa utbyten.

1.6 En hälsopolicy

19. För att befrämja start och genomförande av projekt som initieras av ungdomar och samtidigt bidra till utvecklingen av ett hälsofrämjande koncept och till ökad dynamik i samhällslivet, bör lokala och regionala myndigheter skapa eller utveckla ett institutionellt maskineri för samråd mellan ungdomsorganisationer, förtroendevalda och alla samhällets parter med intresse för välfärd och folkhälsan.
20. För att bekämpa tobak-, alkohol- och drogmissbruket bland ungdomar bör lokala och regionala myndigheter tillsammans med företrädare för ungdomsorganisationer och hälsoskyddsnämnder införa, utveckla eller främja lokala informationspolicies och rådgivningstjänster för ungdomar som är berörda av dessa problem, och även särskild utbildning för unga socialarbetare och för frivilliga och ledare inom sådana organisationer som sysslar med förebyggande arbete och rehabilitering för ungdomar med missbruksproblem.
21. Med tanke på den aktuella ökningen av sexuellt överförda sjukdomar, bör lokala och regionala myndigheter intensifiera sina informationskampanjer och förebyggande åtgärder som är riktade till ungdomar och som syftar till att skapa en solidaritetsanda i vilken relationer frodas som är präglade av mänsklighet, inte moraliserande och utanförskap. Ungdomar och företrädare för ungdomsorganisationer och hälsoskyddsnämnder bör vara nära involverade i utformningen och genomförandet av dessa informations- och åtgärdsprogram.

1.7 En policy för jämställdhet mellan könen

22. Som led i strävandena att skapa optimala förhållanden för rättvist deltagande från män och kvinnor i lokala och regionala angelägenheter, bör lokala och regionala myndigheter vidta positiva åtgärder för att ge unga män och kvinnor tillgång till ansvarsposter inom yrkes- och föreningslivet, i politiken och på lokala och regionala myndigheter.
23. Inom gränserna för sina befogenheter bör lokala och regionala myndigheter befrämja en utbildningspolicy med början redan i de tidiga åldrarna för jämställdhet mellan män och kvinnor.
24. För att främja en policy för jämställdhet mellan män och kvinnor bör lokala och regionala myndigheter
 - i. göra upp en plan på medellång sikt med syfte att avskaffa orättvisor mellan unga män och unga kvinnor.
 - ii. införa och utvärdera åtgärder som främjar lika möjligheter för flickor och unga kvinnor.
25. För att uppnå detta mål bör man med hjälp av dessa policies i synnerhet se till att flickor och unga kvinnor
 - i. får specifik information om utbildningskurser som leder till yrkeskvalifikationer.
 - ii. får lära sig ett yrke genom att erbjudas stipendier och specifika studiekurser i yrken som traditionellt har innehafts av män.
 - iii. tränas att sköta offentliga uppdrag genom att de ges ansvar på högsta nivå på grundval av kvotering av platser reserverade för kvinnor.
 - iv. har tillgång till ekonomiska åtgärder för sociala tjänster som stöder flickor och unga kvinnor.

1.8 En specifik policy för landsbygdsregioner

26. Vid utvecklandet och inrättandet av åtgärder och aktiviteter för att främja ungdomars delaktighet måste lokala och regionala myndigheter ta hänsyn till att ungdomar på landsbygden har delvis annorlunda behov. De bör därför:
- i. se till att policies inom bland annat sektorerna utbildning, sysselsättning, bostäder och färdmedel avspeglar och motsvarar de speciella behov som landsbygdsungdomar har. Dessa policies bör hjälpa ungdomar att stanna kvar på landsbygden om de så vill. Ungdomar som bor på landsbygden skall inte behöva acceptera eller förvänta sig lägre nivå på den sociala servicen och sämre tjänster än de som bor i städerna.
 - ii. ge ekonomiskt och annat stöd till ungdomsorganisationer och andra lokala organisationer som är aktiva på landsbygden. Sådana organisationer kan stimulera umgänges- och kulturlivet i landsbygdssamhällen och utgöra en viktig mötesplats för ungdomar. Ungdomsorganisationer och andra organisationer spelar inte bara en viktig roll genom att uppmuntra ungdomars delaktighet. De kan också höja livskvaliteten och bekämpa problem såsom isolering på landsbygden.

1.9 En policy för tillgång till kultur

27. Konst och kultur tar sig många former, som ständigt växlar med smaken, platsen och tiden. Men samtidigt ingår konsten och kulturen i ett personligt och kollektivt arv som sträcker sig både framåt och bakåt i tiden, och som varje generation bidrar till. Man kan säga att kulturen utgör en spegel för samhället. Ungdomar spelar en roll i dessa kulturella utvecklingar genom att delta i kulturyttringar och genom att göra bruk av sin initiativförmåga, sin nyfikenhet och sin vilja att tänka i nya banor. Det är därför viktigt att ge dem tillgång till kultur i alla dess former och att befrämja deras möjligheter till kreativ verksamhet även på nya områden.

28. Lokala och regionala myndigheter bör därför i samarbete med ungdomar och deras organisationer anta policies som syftar till att låta dem spela en aktiv roll på kulturområdet och ge dem tillgång till kunnsande och möjlighet att ägna sig åt kultur och kreativ verksamhet i sådana lokaler och med sådana metoder som är ägnade till ändamålet.

1.10 En policy för hållbar utveckling och miljön

29. Tecknen på att vår miljö försämras blir allt tydligare, och lokala och regionala myndigheter bör ge ekonomiskt stöd åt utbildningsprojekt i skolor och föreningar för att höja medvetenheten om miljöproblemen.

30. Miljöproblemen är en stor källa till oro för ungdomar, som kommer att behöva leva med konsekvenserna av tidigare generationers misstag, och lokala och regionala myndigheter bör därför stödja verksamhet och projekt som arbetar för hållbar utveckling och miljöskydd, och som ungdomar och deras organisationer engagerar sig i.

1.11 En policy för att bekämpa våld och brott

31. Offren för brott och våld är ofta ungdomar. Det är nödvändigt att finna lämpliga sätt att bemöta brott och våld i det moderna samhället, och det är viktigt att ungdomar involveras i kampen mot dessa problem.

32. Därför bör lokala och regionala myndigheter:

- i. inkludera ungdomar i brottsbekämpningsråd, där sådana finns.
- ii. arbeta särskilt med ungdomar som riskerar att bli eller redan är indragna i brott.
- iii. bekämpa rasbrott med alla tillgängliga medel.

- iv. tackla alla former av brott i skolan. Det bör göras i samarbete med alla relevanta aktörer såsom skol- och polismyndigheter, lärare, föräldrar och ungdomar.
 - v. bidra till skapandet av nätverk av föreningar och projekt som arbetar med antivåld och tolerans både i och utanför skolan.
 - vi. göra sitt yttersta för att skydda ungdomar från utnyttjande, sexuella övergrepp och andra former av misshandel och tillhandahålla strukturer som ger offren psykologiskt och materiellt stöd och konfidentiell konsultation.
33. I utförandet av detta arbete bidrar lokala och regionala myndigheter till att bygga upp ett förtroendeklimat mellan ungdomar och myndigheter såsom polisen.

1.12 En antidiskrimineringspolicy

34. Lokala och regionala myndigheter bör aktivt verka för de mänskliga rättigheterna och vidta åtgärder för att bekämpa diskriminering av minoriteter (och de unga medlemmarna av dessa grupper) eller av ungdomar med funktionsnedsättning och andra befolkningsgrupper som kan utsättas för diskriminering, och bör arbeta för utvecklingen av ett multikulturellt samhälle genom integrering av minoriteter med hänsyn tagen till deras skiftande behov och vanor, kulturer och livsstilar.
35. I detta sammanhang bör lokala och regionala myndigheter
- i. införa eller stärka antidiskrimineringslagar för att säkerställa att alla medborgare har tillgång till offentliga platser, yrkesutbildning, undervisning, bostad, kulturella aktiviteter och andra aspekter av det dagliga livet. Sådan tillgång bör bevakas och garanteras av gemensamma organ bestående av företrädare för lokala myndigheter och för minoriteterna och ungdomarna själva.
 - ii. uppmuntra dialog över religionsgränserna, flerkulturell, antirasistisk undervisning och utbildning om antidiskriminering som del av läroplanen.

1.13 En policy om sexualitet

36. När unga människor börjar frigöra sig från barndomens beroende av familjen, skolan, det religiösa samfundet och annan "överhet" och utveckla ett mer självständigt vuxenliv, ställs de ofta inför ett antal frågor som rör personliga relationer (med familjen eller den nära kretsen, med kamraterna eller med pojk- eller flickvännen). Det är inte alltid lätt att hantera den spirande sexualiteten, även om ungdomarna inte alltid själva är beredda att erkänna det. Ungdomar är också ofta dåligt insatta i frågor som rör sexuell hälsa, och är ofta skeptiska mot den officiella inställningen till riskerna förenade med vissa sexuella beteenden.
37. För att hjälpa ungdomar hitta fram till ett sunt och utvecklat känsloliv bör lokala och regionala myndigheter tillsammans med föräldrarna, skolan och organisationer som specialiserar sig på området främja och stödja
- i. ej preskriptiv sexualundervisning i skolorna.
 - ii. organisationer och tjänster som ger information om samlevnad, sexuella beteenden och preventivmetoder.
 - iii. gruppdiskussioner i ämnet.
38. Ungdomar bör vara aktivt engagerade i planeringen, genomförandet och utvärderingen av informationstjänster och andra tjänster som är riktade till ungdomar på området.

1.14 En policy om tillgång till rättigheter och rättslig prövning

39. För att människor skall kunna leva tillsammans måste samhället vara baserat på regler som respekteras av alla. I demokratiska samhällen diskuteras och antas sådana regler av medborgarnas valda företrädare och ges konkret uttryck särskilt i lagtexter, där alla människors rättigheter och skyldigheter uppställs.
40. Allteftersom dessa texter tilltar i antal, blir det allt svårare för den enskilde att känna till, respektera och tillämpa dem alla, och då kan det uppstå orättvisor mellan olika medborgare. Ungdomar är normalt de som främst påverkas av denna företeelse.

41. Lokala och regionala myndigheter bör därför göra det lättare för ungdomar att utnyttja sina rättigheter genom att
- i. utveckla deras kunskande genom att sprida information, särskilt genom skolan, kamratgrupper och informationstjänster.
 - ii. hjälpa dem utöva sina rättigheter genom att stödja tjänster som arbetar sida vid sida med ungdomar som vill detta.
 - iii. låta ungdomar delta i uppställandet av nya regler.

Del II: Verktyg för främjande av ungdomars delaktighet

42. För att uppnå verklig delaktighet från ungdomar måste man ge dem tillgång till ett antal verktyg. Det betyder att anordna utbildning i delaktighet för ungdomar, att hålla dem informerade, att förse dem med kommunikation, att stödja deras projekt och att erkänna och höja profilen för ungdomars engagemang i samhällsfrågor och frivilligt arbete. Delaktighet uppnår sin fulla betydelse först när ungdomars roll i politiska partier, fackföreningar och andra föreningar erkänns, och framför allt när man anstränger sig att främja ungdomsorganisationer som startas och drivs av ungdomar.

II.1 Utbildning i ungdomars delaktighet

43. Lokala och regionala myndigheter är medvetna om den dominerande roll som skolan spelar i ungdomars liv, och bör därför i skolmiljön tillhandahålla stöd och utbildning i ungdomars delaktighet, utbildning i de mänskliga rättigheterna och informell inläring i skolorna. De bör också tillhandahålla utbildning och stöd för unga människors deltagande i föreningslivet och i närsamhället genom att främja

- i. utbildning för lärare och ungdomsledare i ungdomars delaktighet.
- ii. alla former av elevers delaktighet i skolan.
- iii. utbildning i samhällskunskap i skolorna.
- iv. utbildning i kamratgrupper genom att tillhandahålla lokaler och hjälpmedel och stödja utbyte av goda exempel.

11.2 Information för ungdomar

44. Information är ofta avgörande för delaktighet, och rätten för ungdomar att ha tillgång till information om möjligheter och frågor som rör dem erkänns alltmer i officiella europeiska och internationella dokument,¹ och det inte bara beträffande lokala och regionala angelägenheter.
45. För att ungdomar skall kunna delta i aktiviteter och i vad som händer i samhället omkring dem, eller för att kunna utnyttja tjänster och möjligheter som riktar sig till dem, måste de känna till dem. Att delta i aktiviteter och projekt som intresserar dem och som de själva organiserar, är ofta ett steg i en utveckling som kan leda till djupare engagemang i samhället, däribland politiken.
46. Lokala och regionala myndigheter bör därför stödja och förbättra befintliga informations- och rådgivningscentrum för ungdomar, så att tjänsterna når upp till en kvalitet som motsvarar ungdomarnas uttryckliga behov. Där det inte finns sådana centrum, bör lokala och regionala myndigheter främja och stödja startandet av adekvata informationstjänster för ungdomar, bl a genom befintliga strukturer såsom skolor, ungdomstjänster och bibliotek. Specifika åtgärder bör vidtas för att motsvara behoven hos ungdomsgrupper som har svårt att få tillgång till information (pga språkhinder, ingen Internetåtkomst etc.).

¹. Se t ex Rekommendation Nr R (90) 7 från Europarådets ministerkommitté om information och rådgivning för ungdomar i Europa, antagen den 21 februari 1990.

47. Informationstjänster för ungdomar måste motsvara vissa professionella principer och standarder.² Myndigheterna uppmuntras garantera sådana standarder och arbeta för fortlöpande förbättring av dem, eventuellt i enlighet med en uppsättning nationellt (eller regionalt) överenskomna kvalitetsmått och kvalitetsstandarder, om sådana finns. Ungdomar skall ha möjlighet att delta i förberedelserna, genomförandet och utvärderingen av aktiviteter och produkter som anordnas av eller produceras av ungdomsinformationstjänster, och vara företrädare i styrelsen av dessa.

11.3 Främjande av ungdomars delaktighet genom informations- och kommunikationsteknologi

48. Informations- och kommunikationsteknologi kan ge nya möjligheter till att informera ungdomar och främja deras delaktighet. Sådan teknologi kan användas för att förmedla information av många olika slag, och tack vare den interaktivitet som sådan teknologi möjliggör, kan den bidra till att öka ungdomars delaktighet. Lokala och regionala myndigheter bör därför använda sig av sådan teknologi i sina informations- och delaktighetspolicies, under förutsättning att alla ungdomar får tillgång till den nya teknologin beträffande åtkomstställen och utbildning i användandet av de nya verktygen.

11.4 Främjande av unga människors deltagande i massmedier

49. Unga människor är storkonsumenterna av massmedier, men de kan också vara aktörer på området, om de får ökade möjligheter att uttrycka sig och delta i framställningen av information som tillhandahålls genom dessa medier. Genom sitt annorlunda sätt att hantera vissa ämnen kan ungdomar meddela alternativ, mer lättåtkomlig information till sina kamrater. Sådant deltagande hjälper också unga människor att förstå hur information kommer till och utveckla en sund urskilningsförmåga.

². Se t ex Stadgan om information till unga människor antagen av Europeiska samarbetsorganisationen för ungdomsinformation och ungdomsrådgivning ERYICA.

50. Lokala och regionala myndigheter bör därför stödja startandet och drivandet av medieformer (radio, television, papperstidningar och elektroniska tidningar etc.) som utvecklas av och för ungdomar, och även relevanta utbildningsprogram för detta.

11.5 Uppmuntrande av unga människor att delta i frivilligt arbete och engagera sig i samhällsfrågor

51. Unga människor bör stödjas och uppmuntras att delta i frivilligt arbete. I ett klimat där unga människor är under allt större tryck att prestera och lyckas som individer i skolan och på arbetsplatsen, är det viktigt att frivilligt arbete främjas och erkänns. Därför bör lokala och regionala myndigheter:

- i. stödja inrättandet av centrum för frivilligt arbete och utveckla insatser som syftar till att stödja och främja unga människors engagemang i frivillig verksamhet såsom informations- och publicitetskampanjer.
- ii. i partnerskap med unga människor, frivilligorganisationer, utbildningsmyndigheter och arbetsgivare utveckla system som visar erkännande och uppskattning för frivillig verksamhet i det formella utbildningssystemet och på arbetsmarknaden.

11.6 Stöd för unga människors projekt och initiativ

52. Unga människor, med sina förhoppningar och önskningar, har många idéer som kan omsättas i lokala projekt och aktiviteter som alla kan dra nytta av. Med rätt typ av stöd kan dessa projekt, oavsett om de lyckas eller misslyckas, hjälpa ungdomar att utveckla en känsla av eget ansvar och egen självständighet och växa som aktörer i samhället. Lokala och regionala myndigheter bör därför möjliggöra genomförandet av sådana projekt, både de storskaliga och de mer blygsamma, genom att låta professionella personer hjälpa till med utförandet och underlätta tillgång till ekonomisk hjälp, material och tekniskt kunnande.

11.7 Främjande av ungdomsorganisationer

53. Ungdomsorganisationer karaktäriseras av att de främst är inriktade på att avspegla unga människors åsikter och tjäna deras behov och intressen. De ger också ungdomar tillfälle att lära sig delta i beslut och åtgärder tillsammans med andra unga människor och uppleva vad sådant engagemang innebär. Det kan röra sig om strukturerade organisationer eller mer informella lokala grupper. Det är viktigt att ungdomar som så vill har tillfälle att gå med i en ungdomsorganisation som tilltalar dem. Unga människor bör också ha rätt att om de så vill starta egna organisationer och få stöd till det. Därav följer att:
- i. lokala och regionala myndigheter bör ha en särskild budget enbart avsedd för att stödja ungdomsorganisationer som ordnar aktiviteter eller tillhandahåller tjänster eller fungerar som unga människors språkrör i samhället och försvarar deras intressen. Företrädare bör ges åt organisationer som drivs av och för ungdomar och/eller som har infört policier och system som gör det möjligt för ungdomar att delta aktivt i organisationen.
 - ii. lokala och regionala myndigheter bör anta Europarådets samråds- och medbestämmandeprinciper på områden som rör ungdomar, i partnerskap med ungdomar och ungdomsorganisationer. Där sådana samråds- och medbestämmandestrukturer finns är det viktigt att ungdomar och ungdomsorganisationer respekteras som fullvärdiga partner och att de även har valet att inte delta, om de så önskar.

11.8 Unga människors deltagande i ideella föreningar och politiska partier

54. En förutsättning för ett verkligt demokratiskt samhälle är att det finns en vital, oberoende och aktiv ideell sektor. Det är också viktigt att andra sektorer i samhället såsom politiska partier är starka och aktiva på lokal och regional nivå. Att delta i ett lands, en regions eller en kommuns demokratiska liv är inte bara att avge sin röst med ett antal års mellanrum. Det är därför som det är så viktigt med ideella föreningar och politiska partier. De hjälper medborgarna att fortlöpande engagera sig i och påverka beslut och åtgärder. Därför är det avgörande att ungdomar uppmuntras och ges stöd för att delta i föreningslivet i sitt samhälle.
55. Lokala och regionala myndigheter bör ge ekonomiska och andra resurser till ideella föreningar som aktivt arbetar för att få med ungdomar i sina aktiviteter och sina demokratiska strukturer och förfaranden för beslutfattande.
56. Lokala och regionala myndigheter bör i partnerskap med politiska partier och på ett partiövergripande sätt främja ungdomars engagemang i det politiska systemet i allmänhet och stödja specifika åtgärder exempelvis kurser.

Del III: Unga människors institutionella deltagande i lokala och regionala frågor

57. För att genomföra de olika aspekter av ungdomspolitiken som nämns i del 1, bör lokala och regionala myndigheter införa lämpliga strukturer eller arrangemang som gör det möjligt för ungdomar att delta i beslut och debatter som rör dem.
58. Dessa strukturer kan ta sig olika former alltefter på vilket plan de införs - det kan röra sig om ett bysamhälle, en stad, en stadsdel inom en stad eller till och med en hel region. Där bör ges förutsättningar för genuin dialog och verkligt partnerskap mellan ungdomar och lokala och regionala myndigheter, och ungdomarna och deras företrädare bör kunna vara fullvärdiga aktörer i frågor som rör dem själva. Sådana strukturer bör normalt vara representativa och permanenta och kunna ta upp alla frågor som ungdomar har uttryckt intresse för. Vid sidan av dessa kan det också förekomma tillfälliga strukturer som bildats för att dryfta en viss fråga och agera i den frågan. Ibland kan det vara lämpligt att blanda dessa olika former.

III.1 Ungdomsråd, ungdomsparlament, ungdomsforum

59. Effektivt deltagande från unga människor i lokala och regionala angelägenheter bör grunda sig på ungdomarnas medvetenhet om sociala och kulturella förändringar som pågår i deras samhälle. För detta krävs en permanent representationsstruktur såsom ett ungdomsråd, ett ungdomsparlament eller ett ungdomsforum.
60. Ombuden kan utses genom val eller tillsättas inom ungdomsorganisationer och/eller på frivillig bas, och bör avspegla lokalsamhällets sociologiska sammansättning.
61. Unga människor bör ta direkt ansvar för projekten och ta aktiv del i relevanta policies. Därför bör lokala och regionala myndigheter skapa strukturer för aktivt deltagande eller stödja existerande sådana.

62. Dessa strukturer utgör den fysiska ram inom vilken unga människor fritt kan uttrycka sina önskemål och farhågor, framföra dem till myndigheterna och lägga fram förslag. Frågor som kan tas upp kan till exempel vara sådana som nämns i del 1 i denna stadga.
63. Bland rollerna för en sådan struktur kan exempelvis ingå följande:
- i. Att tillhandahålla ett forum där ungdomar fritt kan uttrycka sina önskemål och farhågor, som bl a kan röra förslag och policies från myndigheterna.
 - ii. Att ge ungdomar möjlighet att lägga fram förslag till lokala och regionala myndigheter.
 - iii. Att ge myndigheterna möjlighet att konsultera med ungdomar i specifika frågor.
 - iv. Att tillhandahålla ett forum där projekt som rör unga människor tas fram, bevakas och utvärderas.
 - v. Att tillhandahålla ett forum för att underlätta samråd med ungdomsföreningar och ungdomsorganisationer.
 - vi. Att göra det möjligt för ungdomar att delta i andra rådgivande organ i lokala och regionala myndigheter.
64. Genom att ungdomar ges möjlighet att tala och agera i frågor som rör dem, får de erfarenhet av demokratiska processer och offentlig förvaltning.
65. Unga människor bör därför uppmuntras att delta i sådana strukturer och i de aktiviteter som sker inom ramen för dem, så att de stimuleras till att lära sig om och själva utöva det demokratiska medborgarskapets principer. Särskilt för de unga människor som initierar projekt och dialoger med myndigheterna utgör sådana strukturer också en möjlighet att tränas i demokratiskt ledarskap.

66. Lokala och regionala myndigheter och ungdomarna själva kommer också att få nytta av detta tack vare den kaskadeffekt som deltagande från unga människor i sådana strukturer kan medföra genom att ungdomar uppmuntras att utöva sina medborgerliga rättigheter, t ex delta i val och folkomröstningar.

III.2 Stöd för strukturer för unga människors delaktighet

67. För att institutionella strukturer för ungdomars delaktighet (såväl formella som informella) skall fungera effektivt, krävs resurser och stöd. Lokala och regionala myndigheter bör därför tillhandahålla lokaler, ekonomiska medel och materiellt stöd för att dessa strukturer skall fungera smidigt och effektivt. Det faktum att strukturerna ges sådant stöd får inte utesluta att de söker ytterligare ekonomiskt och materiellt stöd från annat håll, såsom privata stiftelser och företag.

68. Lokala och regionala myndigheter bör se till att stödet till strukturer för ungdomars delaktighet är garanterat. De bör därför utnämna en garant – en person eller en grupp personer – som skall bevaka genomförandet av stödåtgärderna, och som strukturerna kan vända sig till vid behov.

69. Denna person eller grupp bör vara oberoende av de politiska strukturerna och av strukturerna för ungdomars delaktighet, och båda dessa parter bör vara överens om utnämmandet.

70. Vid sidan av garantierna för ovannämnda stöd bör denna person eller grupp ha följande uppgifter:

- i. Att fungera som kontaktyta mellan ungdomar och de förtroendevalda på lokal och regional nivå i frågor som tas upp av endera av dessa parter.
- ii. Att fungera som förespråkare för ungdomar gentemot de lokala och regionala myndigheterna om det uppstått spänningar mellan dem.
- iii. Att fungera som en kanal som de lokala och regionala myndigheterna kan kommunicera med ungdomar genom.

- iv. Att ta fram regelbundna rapporter avsedda för ungdomar och de lokala och regionala myndigheterna, där nivån av ungdomars delaktighet i lokala och regionala angelägenheter bedöms, på grundval av exempelvis genomförda projekt eller graden av engagemang i strukturer för ungdomars delaktighet och effekten av deras delaktighet.

Congress of Local and Regional Authorities
Council of Europe
F – 67075 Strasbourg Cedex
Tel. : + 33 (0) 3 88 41 20 00
Fax. : + 33 (0) 3 88 41 27 51 or 37 47
Internet : <http://www.coe.int/cplre>
E-mail : webcplre@coe.int

Swedish version